

Įsidarbinti ir uždirbti – didelė svajonė

Užsiimti mėgstama veikla ir gauti už tai atlygį nori visi. Ne išimtis – ir Česlovas su Vidmantu. Žmonėms, turintiems intelekto ar psichosocialinę negalią, tokią galimybę suteikia socialinės dirbtuvės.

Pasak socialinių dirbtuvių „Vilniaus Viltis“ užimtumo specialisto Giedriaus Bagdono, Česlovas ir Vidmantas, kaip ir kiti neįgalieji, čia ne tik įgijo darbo įgūdžių, bet ir pasijuto suprasti, svarbūs ir reikalingi.

– Giedriau, ar kasdien iš socialinių dirbtuvių lankytojų girdite žodžius „noriu dirbti“?

– Kai kurie lankytojai puoselėja svajones įsidarbinti, bet dauguma, kurie gyvena su tėvais, yra gerai prižiūrimi, visi jų poreikiai patenkinti, tad tokio didelio noro dirbti ir neturi. Daugumai daug mielesnės užimtumo, edukacinės veiklos ir galimybės bendrauti.

„Neįgaliųjų integracija į darbo rinką svarbi ne tik dėl finansinės naudos, bet ir todėl, kad suteikia galimybę jaustis visaverčiais žmonėmis, didžiulis savimi.“

G. Bagdonas

Socialinėse dirbtuvėse mes labai daug kalbamės, derinamės prie kiekvieno konkretaus žmogaus galimybių, norų, stengiamės išsiklausyti, todėl lankytojai jaučiasi patogiai ir saugiai. O tie darbai, kuriuos dirbame, visai nesunkūs. Na, nebent rudenį ar pavasarį pasitaikantys darbai gamtoje: lapų grėbimas, ravėjimas, aplinkos tvarkymas.

Stengiamės taip paskirstyti užduotis, kad periodiškai pasitaikytų ir sudėtingesnių. Juk smagu išbandyti ką nors naujo, patirti, kad visi darbai gali būti svarbūs ir kad kartais reikia daryti ir tai, kas ne itin malonu. (Šypteli.)

– Kokių lūkesčių, susijusių su darbu, turi socialinių dirbtuvių lankytojai, kodėl nori

patekti į darbo rinką?

– Kiekvieno lūkesčiai yra individualūs: vienas nori dirbti barmenu, kita – siuvėja, bet kadangi visi mūsų lankytojai turi įvairių ribojimų, parinkti darbą, surasti net norintiems ganėtinai sunku. Dažniausiai įmonės ieško darbuotojų visai darbo dienai ir turinčių daugiau gebėjimų.

– Įsidarbinti nėra lengva ir greičiausiai taip pat nelengva išlikti darbe?

– Kad galėtum dirbti ilgą laiką, reikia sąžiningai sutartu laiku ateiti į darbą ir atlikti vadovų paskirtas užduotis. Labai svarbu ir kad darbdavys atsižvelgtų į negalią turinčių žmonių ribojimus, t.y. skirtų tokias užduotis, kurias jie realiai gali atlikti.

– O su kokiais iššūkiais susiduria pats darbuotojas?

– Tie žmonės, kuriems randaime tinkamą darbą, į jį įsitraukia gana lengvai. Neseniai vienas mūsų dirbtuvių lankytojų – Česlovas – įsidarbino UAB „Ginestra“ sandėlyje „Varžtų pasaulyje“. Ten dirba ir kitas buvęs mūsų dirbtuvių lankytojas – Vidmantas. Vidmantas lyg vyresnis brolis padeda Česlovui pačiais įvairiausiais klausimais, paaiškina užduotis. Kaip jis pats pasakoja, turi suskubti atlikti ir savo darbus, ir draugui padėti, jeigu kažkas nors nesiseka. Džiugina, kad Česlovui papildomos pagalbos reikia vis mažiau.

– Įsiliejimas į darbo rinką žmogui prasmingas ne tik tuo, kad duoda finansinės naudos. Kokią dar prasmę matote neįgaliųjų integracijoje į darbo rinką?

– Didžiąjai daliai socialinių dirbtuvių lankytojų finansinė nauda nėra lemiamas veiksnys. Jiems svarbu jaustis komfortiškai, savo vietoje, saugiai, patogiai. Taip yra su tais, kurie gyvena su tėvais arba globos na-

Česlovas ir Vidmantas pasijuto suprasti, svarbūs ir reikalingi.

Kas yra socialinės dirbtuvės?

Kam jos skirtos?

Jų veikla aprėpia intelekto ar psichosocialinę negalią turinčių žmonių užimtumą ir skatina jų darbo įgūdžių lavinimą.

Ką jose veikia žmonės, turintys negalią?

Socialinėse dirbtuvėse žmonės, turintys intelekto ar psichosocialinę negalią, gali kurti tam tikras paklausias prekes ar teikti bendruomenėje reikalingas paslaugas. Tam tikra prasme tai darbo įgūdžių ugdymas mažiau savarankiškiems intelekto ar psichosocialinę negalią turintiems žmonėms, kurie negali dirbti atviroje darbo rinkoje, tačiau gali bent kelias valandas per dieną prisidėti prie

kokio nors produkto kūrimo.

Kokia jų nauda?

Iki šiol globos namuose gyvenantys neįgalieji dažniau buvo įtraukiami į įvairių meninę veiklą, kurios pobūdis labiau pramoginis nei ugdomasis. Tačiau pačiam žmogui naudinga įgyti konkrečių įgūdžių ir galbūt ateityje pradėti dirbti ir užsidirbti. Tai turi prasmę, ypač kai žmogus bent iš dalies gali savimi pasirūpinti.

Kiek jų veikia?

Šiuo metu Lietuvoje yra 27 socialinės dirbtuvės, jose darbo rinkai būtinus įgūdžius ugdo per 450 intelekto ar psichosocialinę negalią turinčių žmonių.

muose. Tiems, kurie stipresni, gyvena savarankiškai (tokių nedaug), patys labiau stengiasi rūpintis savimi, darbas ir pajamos labai svarbu. Manau, neįgaliųjų integracija į darbo rinką svarbi ne tik dėl finansinės naudos,

bet ir todėl, kad suteikia galimybę jaustis visaverčiais žmonėmis, didžiulis savimi. Daryti tai, ką sugebi, kas malonu, ir gauti iš to finansinės naudos neįgaliesiems taip pat gera, kaip ir bet kuriam iš mūsų.